

Eindrapport

LSI 2018/10v

Wijkgerichte Aanpak

Kwetsbare buurten in Capelle aan den IJssel

VNG Kenniscentrum Handhaving & Naleving

Inhoudsopgave

1 Managementsamenvatting

2 Algemeen

- 2.1 Aanleiding van het Interventieproject
- 2.2 Doelgroep beschrijving
- 2.3 Doel van het project
- 2.4 Looptijd van het project
- 2.5 Opdrachtgever
- 2.6 Projectcommunicatie
- 2.7 Deelnemers projectteam en capaciteit

3 Opzet en uitvoering van de actie

- 3.1 Bestandkoppeling & Analyse
- 3.2 Professionele intuïtie
- 3.3 Controledagen en werkwijze interventieteam

4 Bevindingen en resultaten

- 4.1 Algemene bevindingen
- 4.2 Gemeente Capelle a/d IJssel
- 4.3 Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)
- 4.4 Sociale Verzekeringsbank
- 4.5 Belastingdienst
- 4.6 Woningcorporatie Havensteder
- 4.7 Zorgpartner Eropaf Team
- 4.8 Effecten in de samenwerking
- 4.9 Evaluatie
- 4.10 Borging

5 Conclusies

- 5.1 Succesfactoren
- 5.2 Risicofactoren
- 5.3 Eindconclusies

Bijlage A: Financiële resultaten

1 Managementsamenvatting

In 2014 heeft de gemeente Capelle aan den IJssel het Kenniscentrum Handhaving en Naleving van de VNG (KC) benaderd om een integrale wijkenaanpak voor de meest kwetsbare buurten van Capelle aan den IJssel te organiseren samen met de landelijke ketenpartners. Deze buurten zijn: Hovenbuurt, Wiekslag, Hoeken, Operabuurt en Gebouwenbuurt.

Het projectvoorstel is ingediend bij de Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI). De LSI heeft in februari 2016 (middels een schriftelijke ronde) haar goedkeuring en opdracht gegeven voor dit project.

In dit projectvoorstel werd tevens een verzoek gedaan aan de minister van SZW, ingevolge artikel 65 van de Wet SUWI, voor het gebruik van het Systeem Risico Indicatie (SYRI). Op 25 april 2016 is door de minister toestemming gegeven tot het inzetten van SYRI. Waarna deze goedkeuring in de Staatscourant is gepubliceerd.

Naast de algemene in het samenwerkingsconvenant vermelde doelstellingen van het project, zijn de volgende onderwerpen geprioriteerd voor dit project:

- de aanpak van sociale zekerheidsfraude;
- de aanpak van woonfraude;
- de aanpak van fiscale fraude.

Verder zijn door het projectteam de volgende doelstellingen opgepakt:

- het in algemene zin versterken van het vertrouwen in de overheid;
- het op integrale wijze, doelgericht interveniëren bij veiligheids- en leefbaarheidsproblemen in de vorm van aanpak op adres- en/of persoonsniveau;
- verbeteren van de objectieve en subjectieve veiligheidssituatie;
- trachten het norm conform gedrag te beïnvloeden;
- het optimaliseren van de maatschappelijke en economisch zelfstandigheid van mensen;
- overheidsingrijpen en zorgondersteuning mogelijk maken ten aanzien van anonimiteit, illegaliteit en zorg mijndend gedrag.

Niet alle ketenpartners waren bereid om inhoudelijk te participeren binnen dit project. In de voorbereiding bleek dat de politie, Eenheid Rotterdam, zich niet kon verenigen met de inhoud van het LSI convenant van 2003. De teamleiding van het team Capelle aan den IJssel bleef, na overleg, bij het standpunt dat de Wet Politiegegevens geen ruimte bood tot samenwerken en het delen van informatie. Vanuit de LSI is getracht hierin te bemiddelen, maar uiteindelijk werd de keuze van het team gerespecteerd. Wel werd de toezegging gedaan dat de politie in de rol van 'sterke arm' zou participeren, waar noodzakelijk.

Met de Inspectie SZW is de afspraak gemaakt, dat zij, indien noodzakelijk zou participeren. Een inspecteur Arbeidsmarktfraude was hiervoor beschikbaar gesteld.

Om tot onderzoekwaardige signalen te komen is door de projectleiding contact gelegd met de deelnemende ketenpartners en de diverse afdelingen binnen de gemeente.

Op 1 april 2016 is gestart met de operationele fase van de wijkgerichte aanpak in Capelle aan den IJssel. In februari 2017 zijn de laatste casusbesprekingen geweest en in maart 2017 heeft het projectteam geëvalueerd.

De start van de operationele fase van het project ligt voordat toestemming werd verkregen voor toepassing van SyRI. Een vertraging in dit proces leidde ertoe dat gekozen werd om te starten met reeds bekende signalen bij de deelnemende partijen. In de afstemming met het Inlichtingen Bureau (IB) is gebleken dat het op het gebied van de capaciteit niet mogelijk was om voor twee projecten (Capelle ad IJssel en Eindhoven) gelijktijdig data te verzamelen, te anonimiseren en te koppelen.

In het project is nadrukkelijk de afstemming en verbinding gezocht tussen handhaven en zorg. Dit betekent dat in sommige situaties alleen handhaven niet voldoende was, maar dat er ook perspectief werd geboden. Het nemen van eigen verantwoordelijkheid werd gestimuleerd.

Totaal zijn 113 dossiers (adressen) onderzocht. Daarnaast zijn er vanuit SyRI 41 adressen geleverd aan het projectteam. Zes dossiers hiervan werden overgedragen aan de gemeente Capelle aan den IJssel en zes dossiers werden overgedragen aan het Erop af team.

Na afloop van het project is met zowel de leden van de stuurgroep, als de leden van de projectgroep teruggekeken op dit project. Daarbij is vastgesteld dat het project waardevol is geweest voor zowel gemeente als deelnemende partners. Vooraf was de probleemstelling van de buurten wellicht onvoldoende benoemd. Tijdens de uitvoering van het project bleek dat integrale aanpak in deze buurten zeker noodzakelijk was.

2 Algemeen

2.1 Aanleiding van het Interventieproject

Capelle aan den IJssel is een gemeente met ruim 66.000 inwoners en is voor een groot gedeelte direct gelegen aan de stad Rotterdam. Capelle was tot halverwege de twintigste eeuw niet meer dan een dorp, met een kern. Vanaf de vijftiger jaren werden de ene wijk na de andere gebouwd. Wijken die vanaf dat moment vooral bewoond werden door inwoners die vertrokken uit Rotterdam. De toename van de bevolking leidde ook tot een toename van (klein-)stedelijke problematiek. De afgelopen jaren werden de Hoven, Wiekslag en Hoeken door het kabinet aangemerkt als zogenaamde 40+ wijk ('Vogelaarwijk'). Gedurende deze periode is door de gemeente voornamelijk ingezet op verbetering van de leefbaarheid in de gebieden.

De Hovenbuurt wordt, naar verwachting, medio 2018 gesloopt. Dit zorgt er voor dat veel woningen tijdelijk worden verhuurd voor relatief erg lage huurprijzen, wat invloed heeft op de bewonersaard en samenstelling van de buurt.

Doordat de problematiek in de gemeente Capelle aan den IJssel gedurende de jaren verergerde en een grootstedelijk niveau bereikte, zag het college van Burgemeester en Wethouders zich genoodzaakt om daarop te investeren. Hierbij wordt het model gebruikt dat al jaren toegepast wordt in de gemeente Rotterdam, namelijk de inzet van Stadsmariniers. In Capelle aan den IJssel zijn twee, inmiddels vier en in de tijd van de WGA ook al drie stadsmariniers actief. Zij worden in de kwetsbare buurten van Capelle aan den IJssel ingezet. Zij worden meer geconfronteerd met signalen vanuit deze buurten die reden geven tot bezorgdheid. Dit betreffen dan signalen over zowel onveiligheid als knelpunten op het gebied van leefbaarheid. Voorbeelden van dergelijke signalen zijn het ontbreken van bewonersgegevens bij de woningverhuurder (onderhuur) of Basis Registratie Personen (BRP), uitkeringsfraude en /of andere vormen van ongewenst gedrag (ondermijning).

Medio 2014 werd door het College van B&W aan twee stadsmariniers een bestuursopdracht verstrekt om de veiligheid in de betreffende buurten te verbeteren.

In juni 2015 werd, op verzoek van de gemeente, door het Ministerie van Wonen en Rijksdienst de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijk problematiek, oftewel de 'Rotterdamwet' van toepassing verklaard op de betreffende buurten, omdat het absorptievermogen van de buurten bereikt was.

Naast de aanpak van misstanden in de buurten, hebben bewoners en ondernemers mogelijk ook behoefte aan ondersteuning op het gebied van het verstrekken van juiste en noodzakelijke informatie rond inkomensondersteunende regelingen. Niet elke bewoner kent immers de weg naar het juiste loket, waardoor men noodzakelijke financiële ondersteuning mis kan lopen.

Om zowel de repressieve (handhaven)- als de preventieve aanpak (informatieverstrekking) vorm te kunnen geven werd een integrale wijkenaanpak geïnitieerd in de meest kwetsbare buurten van Capelle aan den IJssel.

Dit betreft de volgende buurten:

- Hovenbuurt
- Wiekslag
- Hoeken
- Operabuurt
- Gebouwenbuurt

In de genoemde buurten wonen de laatste jaren meer en meer bewoners die zich alleen maar bezig houden met overleven.

2.2 Doelgroep beschrijving

Het project heeft zich voorafgaand aan de uitvoering gericht op de volgende doelgroepen:

- **Eenoudergezinnen**

Het aandeel eenoudergezinnen ten opzichte van gezinnen met kinderen neemt in deze buurten bovengemiddeld toe.

- **Arbeidsmigranten**

Binnen de buurten (met name de Hoven, Wiekslag en Hoeken) is de vestiging van arbeidsmigranten opvallend. Deze arbeidsmigranten komen voor korte of langere periode naar Nederland om inkomen te verwerven. Hun verblijf heeft vaak een tijdelijk karakter, waardoor zij zich niet conformeren aan regels, zoals het inschrijven in de BRP.

De invoering van het Register Niet Ingezetenen (RNI) heeft er niet toe geleid dat de arbeidsmigrant, nadat hij werk en huisvesting heeft gevonden, de binding met zijn thuisland opgeeft en zich vestigt in Nederland.

- **Voorkomende problemen wonen**

De kwetsbare buurten bestaan voor het merendeel uit portiekflats waar garageboxen onder zitten. Deze beschrijving is vooral van toepassing op de Hoven/ WiekslagTijdens eerder uitgevoerde controles zijn situaties aangetroffen van onderhuur in een woning van de woningverhuurder. Daarbij zijn gevallen ontdekt waar sprake was van fraude met de Participatiewet uitkering.

- **Betalingsproblemen en schuldenproblematiek**

In de genoemde buurten wonen bovengemiddeld veel huurders met betalingsproblemen vergeleken met de rest van de gemeente. Zo blijkt onder meer dat een groot aantal huurders in de Hovenbuurt vanaf januari 2014, een maand na het afsluiten van een huurovereenkomst, de huur al niet meer betaalde.

- **Grote druk op uitkeringen**

Door de gemeente Capelle aan den IJssel worden ongeveer 700 bijstandsuitkeringen verstrekt in het gebied. Het merendeel van deze uitkeringen wordt verstrekt aan bewoners van de genoemde kwetsbare buurten en de laatste jaren neemt het aantal bijstandsaanvragen toe.

- **Overige sociale problematiek**

Vanuit de buurtmonitor en de armoedemonitor zijn verschillende sociale problemen zichtbaar gemaakt voor de kwetsbare wijken. Een aantal punten is hierboven al genoemd, zoals schuldhulpverlening. Daarnaast zijn er bewoners die een beroep moeten doen op de voedselbank.

Net als bij alle minimahuishoudens in de gemeente is ook het aandeel kinderen dat opgroeit in een minimahuishouden het grootst in wijken Oostgaarde Noord (Hoeken) en Middelwatering Oost (Hoven, Wiekslag). Ook in Schenkel en Schollebaar Zuid (Opera- en Gebouwenbuurt) groeien meer kinderen op in een minimahuishouden dan in de rest van de gemeente.

Integrale aanpak van deze problematiek was daarom noodzakelijk en wenselijk.

2.3 Doel van het project

Naast de algemene in het Samenwerkingsconvenant Interventieteams vermelde doelstellingen, zijn er tevens doelstellingen specifiek door en voor de gemeente Capelle aan den IJssel vastgesteld, te weten:

- een bijdrage leveren aan de optimalisering van de BRP van de gemeente Capelle aan den IJssel;
- het multidisciplinair in behandeling nemen en uitwerken van signalen gerelateerd aan uitkeringen, (gemeentelijke) belastingen, woonfraude, fiscale fraude en toeslagfraude.

Verder zijn door het projectteam de volgende doelstellingen opgepakt

- het in algemene zin versterken van het vertrouwen in de overheid;
- het op integrale wijze, doelgericht interveniëren bij veiligheids- en leefbaarheidsproblemen
- in de vorm van aanpak op adres- en/of persoonsniveau;
- verbeteren van de objectieve en subjectieve veiligheidssituatie;
- trachten het norm conform gedrag te beïnvloeden;
- het optimaliseren van de maatschappelijke en economisch zelfstandigheid van mensen;
- overheidsingrijpen en zorgondersteuning mogelijk maken ten aanzien van anonimiteit,
- illegaliteit en zorg mijndend gedrag.

2.4 Looptijd van het project

Verkennde- en Voorbereidende fase (juni 2014 – maart 2016)

De Verkennde- en Voorbereidende fase is gestart in in het najaar van 2014. Een verkennend gesprek is gevoerd tussen een van de stadsmariniers en medewerkers van het Kenniscentrum Handhaving en Naleving van de VNG (KC). Op basis van dit gesprek is de gemeente begonnen met het beschrijven van de lokale problematiek; vaststellen van gebieden waar een multidisciplinaire aanpak noodzakelijk was en het intern organiseren van een gemeentelijk projectteam.

Door het KC werd contact gezocht met belanghebbende ketenpartners, gesprekken gevoerd met vertegenwoordiging van de woningcorporatie en een projectvoorstel ten behoeve van het Regionaal Platform Fraudebestrijding en de Landelijke Stuurgroep Interventieteams. Tevens werd een aanvraag inzet Systeem Risico Indicatie (SYRI) ten behoeve van de minister van SZW opgesteld.

Door de deelnemende ketenpartners werden binnen de eigen organisatie signalen verzameld, data geleverd voor het vullen van SYRI en medewerkers aangewezen om deel te nemen aan dit project. De aanvraag van SYRI leverde vertraging op bij de start van dit project. Daarom is gekozen om eerder te starten met het uitvoeren van controles en onderzoeken, op basis van reeds aanwezige signalen.

Tijdens de voorbereidende gesprekken bleek dat voor de Inspectie SZW per definitie weinig belang is bij het controleren van woonsituaties. Hun werkzaamheden zijn gelegen op de werkplek en in arbeidsomstandigheden. Wel werd een inspecteur Arbeidsmarktfraude (AMF) gekoppeld aan dit project, in het geval van aantreffen van arbeidsmigranten waarbij twijfels over werk en inkomen rezen.

Tevens bleek dat de politie, eenheid Rotterdam - team Capelle ad IJssel, zich niet wilde binden aan het LSI convenant van 2003. Men nam het standpunt in dat de Wet Politiegegevens geen ruimte bood om informatie met deelnemende partijen te delen. Men deed wel toezegging om als 'sterke arm' op te treden tijdens controles. De Afdeling Vreemdelingen Identificatie en Mensenhandel participeerde wel actief in dit project.

Operationele fase (april 2016 – december 2016)

De operationele fase bestond uit het analyseren van de resultaten uit SYRI, deze te koppelen aan de reeds aangeleverde signalen, afkomstig uit professionele intuïtie en het plannen en organiseren van casusbesprekingen en controledagen.

De controle dagen werden elke twee weken gepland. Elke controle werd voorafgegaan door een casusbespreking, waar de laatst bekende informatie over te bezoeken adressen doorgenomen werd. Deze fase werd gestart op 1 april 2016 en is feitelijk geëindigd op 1 april 2017. De operationele fase is, met goedkeuring van de deelnemende partijen voor een periode van drie maanden verlengd. De LSI is hier over schriftelijk in kennis gesteld.

Afrondende- en Evaluatie fase (vanaf april 2017)

Na afloop van dit project is het project geëvalueerd door zowel de project medewerkers als de stuurgroep leden. Tevens heeft elke deelnemende organisatie de onderzoeken afgerond (voor zover mogelijk) en resultaten gedeeld met de projectleiding. De evaluatie vond in beide gevallen plaats in maart 2017.

2.5 Opdrachtgever

De opdrachtgever voor de ketensamenwerking binnen dit project is de Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI). De LSI delegeert de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van dit project aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Capelle aan den IJssel. De ambtelijke uitvoeringsverantwoordelijkheid is belegd bij de stadsmarinier.

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Capelle heeft op dinsdag 1 december 2015 positief besloten over de uitvoering van dit project. Het Regionaal Platform Fraudebestrijding heeft vervolgens, middels een schriftelijke ronde in medio december 2015 goedkeuring gegeven aan het projectvoorstel. Het projectvoorstel is vervolgens ter goedkeuring voorgelegd aan de LSI. Deze heeft middels een schriftelijke ronde in maart 2016 haar goedkeuring op het voorstel en opdracht tot uitvoeren van dit project gegeven.

Een aanvraag toepassing SYRI (Systeem Risico Indicatoren) werd ingediend bij de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Deze toestemming is door hem gegeven en gepubliceerd in de Staatscourant van 14 april 2016.

2.6 Projectcommunicatie

In de voorbereidende fase werd er een persbericht opgesteld en door de gemeente gebruikte media gecommuniceerd, zowel intern als extern.

In de operationele fase werd medio mei 2016 een bewonersbrief verstuurd, waarin alle bewoners binnen het projectgebied zijn geïnformeerd over het doel van het project en de periode waarin de controles zouden plaatsvinden.

Binnen het projectteam werd gewerkt met een wettelijk bepaalde (beschermende) werkomgeving om privacygevoelige informatie uit te wisselen.

2.7 Deelnemers projectteam en capaciteit

Deelnemers aan het project bestonden uit de in het landelijk convenant vermelde **ketenpartners**:

Belastingdienst/Belastingen & Toeslagen, -MKB	2 medewerkers
Afdeling Vreemdelingen Identificatie en Mensenhandel	1 medewerker
Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)	1 medewerker
Sociale Verzekeringsbank (SVB)	1 medewerker
Inspectie SZW (afdeling O&A)	1 medewerker
Inspectie SZW (afdeling AMF)	1 medewerker
Gemeente	6 medewerkers

De volgende medewerkers vanuit de gemeente namen deel aan het projectteam

Sociale Zaken	2 medewerkers
Projectleider	1 medewerker
Projectondersteuner	1 medewerker
Publiekszaken	1 medewerker
Stadsmarinier	1 medewerker
Ondersteuning vanuit de KCHN werd verzorgd door	1 medewerker

3 Opzet en uitvoering van de actie

Integraal werden, in handhavende zin, uitkeringsfraude, fiscale fraude, woonfraude en daarmee samenhangende misstanden aangepakt, dan wel bij de desbetreffende instanties gemeld. Daarbij is ook zorg geboden en aandacht besteed aan kwetsbare burgers en hun toekomstperspectief.

3.1 Bestandskoppeling & analyse

In dit project is het instrument SyRI toegepast. Gelijktijdig met dit project werd SyRI ook in een ander interventieteamproject toegepast. De toepassing van SyRI voor deze beide projecten moest om capaciteitsredenen volgtijdelijk plaatsvinden en de verwerking van de data ten behoeve van het project in Capelle heeft daardoor enige vertraging opgelopen. Als gevolg hiervan kon het projectteam ook pas op een later dan gepland moment beschikken over de risicoadressen die uit de risicoanalyse van SyRI naar voren kwamen.

3.2 Professionele intuïtie

Tijdens de operationele fase zijn door de deelnemende organisaties gegevens bij elkaar gebracht die volgens hen nadere aandacht behoeften. Deze gegevens zijn ontleend aan de professionele intuïtie en de eigen registratie methoden van de deelnemende organisaties. Door op basis van deze gegevens de juiste vragen te stellen is een beeld ontstaan dat het mogelijk maakte de controles uit te voeren. De kracht van het bijeenbrengen van meerdere ketenpartners en externe partners is andermaal aangetoond

3.3 Controledagen en werkwijze projectteam

De te bespreken verwonderadressen werden vooraf aan het overleg aan de leden van het projectteam verstrekt met het verzoek de informatie aan te leveren. Per adres wordt een dossier opgemaakt met daarin voor de controles relevante informatie en een casuslijst waar alle informatie vanuit de verschillende partijen in werd verwerkt. Bij de verschillende welzijnsinstanties is nagegaan of ingezette zorgtrajecten nog actueel waren, zodat een goede afweging gemaakt kon worden of handhaven een mogelijk zorgtraject zou kunnen frustreren. Hiermee is beoogd om personen in beeld te brengen die mogelijk geen gebruik maakten van zorg en hen een juiste verwijzing te geven aan een van de partners in de zorgketen.

Elke twee weken vond een overleg met het projectteam plaats. Dit gebeurde onder de leiding van de gemeentelijke projectleider.

In de briefing werd door de leden van het projectteam de voor het betreffende adres relevante informatie gedeeld. Tijdens de briefing vond tevens de operationele verdieping plaats en werd in overleg bepaald wie van de partners de controles zou uitvoeren en daarmee “dossiereigenaar” werd. Ook werd tijdens de briefing bepaald wat in de betreffende casus de juiste route van aanpak was. Bijvoorbeeld handhaving met aansluitend zorg of zorg met handhaving als stok achter de deur. Voorafgaand aan elke controle is aan de bewoners, middels een bewonersbrief informatie over het doel van het bezoek verstrekt.

De medewerkers van het team hebben zich, zoals gebruikelijk, bij elke controle gelegitimeerd. De bewoner werd om toestemming gevraagd om de woning te mogen betreden. Na de controles werd er door de leden van het projectteam een verslag van het huisbezoek opgesteld. De informatie en acties over de behandelde en bezochte verwonderadressen werd in de dossiers in het systeem van de gemeente gebundeld.

4 Bevindingen en resultaten

In dit hoofdstuk worden de kwantitatieve resultaten en de bevindingen van het project beschreven.

4.1 Algemene bevindingen

In de periode van 1 april 2016 tot 1 maart 2017 hebben in totaal 15 casusbijeenkomsten plaatsgevonden in Capelle aan den IJssel. Er zijn 113 verwonderadressen behandeld, welke tot verschillende acties hebben geleid. Niet alle acties hebben tot een nader onderzoek of een (financieel) resultaat geleid. Sommige acties waren bijvoorbeeld alleen gericht op de aanlevering van extra informatie of het uitvoeren van een her controle.

Hieronder worden de activiteiten per deelnemende organisatie of afdeling beschreven. Voor een gedetailleerd overzicht van de financiële resultaten wordt verwezen naar bijlage A, financiële pagina.

4.2 Gemeente

4.2.1 Afdeling Sociale Zaken (Sociale Recherche)

Door de Sociale Recherche van de afdeling Sociale Zaken van de gemeente Capelle aan den IJssel zijn 52 fraudeonderzoeken ingesteld. Dit leidde 15 keer tot beëindiging van een uitkering Participatiewet. Tevens is er in een andere gemeente een PW-uitkering beëindigd n.a.v. een onderzoek vanuit het Wga postcodegebied. Het beëindigen van een uitkering levert de gemeente een gemiddelde besparing van €14.400 op. Dit houdt in, dat voor dit project de besparing € 216.000 opgevoerd zal worden. Het Rijk rekent drie keer het gemeentelijke bedrag, hetgeen neerkomt op een besparing van €648.000. Er is voor een totaalbedrag van € 98.835 teruggevorderd en een bedrag van totaal

€ 2.390 aan boetes opgelegd. Tijdens het schrijven van dit eindrapport heeft de afdeling Sociale Zaken nog twee boete zaken openstaan. Daarnaast heeft de Sociale Recherche nog 202 adressen in het projectgebied onderzocht. Deze adressen of aan hen gerelateerde adressen zijn besproken in de projectteamoverleggen. Indien bleek dat de adressen niet bijstand gerelateerd waren, dan werden zij, na administratief onderzoek, door de overige partners afgehandeld of terzijde gelegd.

Financiële feiten:

Beëindigde uitkeringen (15)	€ 216.000 (besparing)
Terugvorderingen	€ 98.835
Boetes	€ 2.390

Totaal (voorlopig) resultaat gemeente € 317.225

4.2.2 Publiekszaken

Vanuit de afdeling Publiekszaken zijn er 299 adressen onderzocht. Hiervan werden er 19 adressen in onderzoek gezet, waarvan het overgrote deel heeft geleid tot een uitschrijving uit de BRP.

4.3 Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)

Door het UWV zijn diverse onderzoeken ingesteld. Dit leidde 1 keer tot beëindiging van de uitkering ingevolge de WAJONG. Daarnaast werd er in 2 zaken een bedrag van totaal € 9.293 teruggevorderd en een bedrag van totaal € 4.645 aan boete opgelegd.

Tijdens het schrijven van dit eindrapport heeft het UWV nog 4 acties open staan en 2 onderzoeken zijn nog lopende.

Financiële feiten:

Terugvorderingen	€ 9.293
Boetes	€ 4.645
Totaal (voorlopig) resultaat UWV:	€ 13.938

4.4 Sociale Verzekeringsbank (SVB)

De Sociale Verzekeringsbank heeft naar aanleiding van verkregen informatie en onderzoek 11 onderzoeken uitgevoerd. Tijdens het schrijven van dit eindrapport heeft de SVB nog twee onderzoeken intern niet afgerond en wordt nog een onderzoek uitgevoerd. Daarnaast heeft de SVB een maal een uitkering ingevolge de Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO) teruggevorderd.

Bovendien heeft de SVB een grote besparing in de toekomst gegenereerd door het vast stellen van niet verzekerde tijdvakken inzake de Algemene Ouderdomswet (AOW). Dit levert een besparing op van € 500 per maand gedurende 48 maanden. Totale besparing komt dan neer op €24.000

Financiële feiten:

Terugvorderingen (x)	€ 23.000
Besparing	€ 24.000
Totaal (voorlopig) resultaat SVB:	€ 47.000

4.5 Belastingdienst

De Belastingdienst heeft zes signalen van opgerolde hennepkwekerijen uit het projectgebied ontvangen. Deze zes signalen zijn doorgezet naar het projectteam Cannabis en aldaar in behandeling genomen. Op dit moment is niet bekend of er vorderingen zijn opgelegd.

Verder is door de Belastingdienst één signaal van werken (gastouder) tijdens een uitkeringsperiode aan de afdeling SoZaWe doorgegeven. Dit signaal is bij beide instanties in goede samenwerking uitgewerkt en heeft bij beide geleid tot het stoppen van en het terugvorderen van de ontvangen uitkeringen. De Belastingdienst toeslagen (rood) heeft verder 12 toeslagen onderzocht, waarvan negen beëindigd. Deze correcties zijn opgevoerd:

Huurtoeslag:	€ 7.000
Zorgtoeslag:	€ 1.200
KindgebondenBudget	€ 6.800

KinderOpvangToeslag € 105.000

Financiële feiten:

Correctie toeslagen € 120.000

4.6 Woningverhuurder Havensteder

Als private organisatie heeft deze woningverhuurder deelgenomen door algemene informatie aan te leveren. Aan Havensteder is op basis van wettelijke bepalingen geen onderzoekinformatie verstrekt.

Zorgpartner Eropaf Team

Het Eropaf team is actief in het ondersteunen van bewoners die een moeilijk sociaal en economisch perspectief hebben, in de hoop hen een betere toekomst te kunnen bieden. Het uitvoeren van dit interventieproject gericht op *fraude* kan dan in een spanningsveld met de hulpverlening van het Eropaf team terecht komen. Door met de leiding en medewerkers van het Eropaf team in gesprek te gaan en te blijven is getracht te voorkomen dat het optreden van het projectteam processen verstoort, waardoor deze inwoners alleen maar dieper het moeras in zouden worden getrokken. Tevens is er bij de betrokken inwoners een bewustwording bijgebracht, waardoor zij zich aan de bestaande regels en regelingen zullen houden.

4.7 Effecten in de samenwerking

De gemeente Capelle aan den IJssel heeft geïnvesteerd om van het project WGA een succes te maken. Niet eerder werkten zoveel verschillende teams en afdelingen gezamenlijk aan dezelfde doelstellingen. Aanvankelijk waren de teamleden erg gericht op de belangen van de afdeling of het team dat zij vertegenwoordigden, maar naarmate het project vorderde, werd dat steeds meer losgelaten. De 'afstand' tussen de afdelingen en organisaties verkleinde en de teamleden zochten elkaar steeds vaker op. Leren van elkaars belangen, mogelijkheden en soms ook onmogelijkheden, versterkte het teamgevoel, verbreedde de kennis en zorgde voor begrip. Tevens groeide de motivatie onder alle medewerkers om dit project succesvol te laten verlopen.

Alle deelnemers aan het project WGA Capelle aan den IJssel vanuit de gemeente gaven bij de evaluatie aan veel geleerd te hebben in het project en deze wijze van samenwerking voort te willen zetten middels een gemeentelijk interventieteam project. Over en weer was sprake van vertrouwen en men wisselde de relevante informatie, binnen de wettelijke kaders, gevraagd en ongevraagd uit. Men wist elkaar, mede door de korte lijnen, goed te vinden. De leden van het projectteam hebben door het project niet alleen hun netwerk en hun kennis, maar ook hun expertisebronnen weten te vergroten.

De samenwerking tussen de deelnemende ketenpartners, de partners uit de zorgketen en de woningverhuurder, heeft tot een betere informatiepositie geleid. Hierdoor bestond de mogelijkheid om maatwerk te leveren, waardoor op casusniveau een passende aanpak kon worden toegepast. Dit geeft aan dat het verbinden van handhaving en zorg of andersom, problemen kan voorkomen, zo nodig een doorbraak kan forceren en bovenal dat deze beide disciplines complementair aan elkaar zijn.

4.8 Evaluatie

De ketenpartners binnen de stuurgroep hebben op 17 maart 2017 het project WGA geëvalueerd. Het onderbuikgevoel van de gemeente over de situatie in de wijk bleek juist. Dit kan worden geconcludeerd uit de onderzochte dossiers en de daaruit vloeiende resultaten.

Een van de project risico's die benoemd worden in het projectvoorstel, is als volgt omschreven:

- Iedere partner dient in zowel kwantitatief als kwalitatief opzicht voldoende mensen en middelen ter beschikking te stellen.

De start van het project is niet geheel vlekkeloos verlopen. De criteria voor projectleiderschap vanuit de gemeente zal het Kenniscentrum Handhaving en Naleving (KC) bij toekomstige projecten ook nader specificeren. Hierbij zullen randvoorwaarden, zoals bijvoorbeeld beoogde capaciteit voor BRP controleurs worden meegenomen.

Tijdens de uitvoering van het project bleek dat de aangewezen gemeentelijk projectleider vroegtijdig de werkzaamheden voor het project moest beëindigen en terug moest naar haar afdeling. Tevens bleek dat er onvoldoende capaciteit beschikbaar was voor het uitvoeren van BRP gerelateerde onderzoeken. Dit werd gedurende de uitvoering van het project opgelost, maar werd als belemmerend ervaren binnen het project. Het is zaak dat een gemeente bij aanvang van een project goed organiseert dat de ingezette capaciteit gedurende het project voldoende is geborgd.

De politie participeerde niet in dit project, wat als een groot gemis werd ervaren. Per 1 juli 2016 vertrok de stadsmarinier, maar werd wel vervangen door college stadsmarinier. die als trekker fungeerde bij het project en per 1 januari 2017 vertrok ook de gemeentelijk projectleider. Dit zorgde voor een instabiele projectverantwoordelijkheid vanuit de gemeente, waardoor de adviseur van het KC de projectleiding en enkele secretariële taken moest opvangen.

Ten slotte kan, in algemene zin, vastgesteld worden dat terugkoppelingen vanuit de projectleiding naar de diverse partners nog beter gestroomlijnd hadden kunnen worden.

4.10 Borging

Het project WGA Kwetsbare Buurten fungeert onder andere als vertrekpunt voor het CIT (Capels Interventieteam). Binnen het CIT kan het KC opnieuw fungeren als een van de partners. Een duurzame samenwerking is dan een feit.

5 Conclusies

Na afloop van dit project is dit project geëvalueerd met de leden van de Stuurgroep van dit project, de projectteam leden en gebiedsverantwoordelijken. In dit hoofdstuk worden de eindconclusies n.a.v. de onderzoeksresultaten beschreven.

5.1 Succesfactoren

1. De goede samenwerking:

De leden van het projectteam vinden dat de kracht van het project vooral zit in de samenwerking tussen de diverse partijen, zowel aan de handhavings- als aan de zorgkant. Tijdens het project is het vertrouwen in elkaar gegroeid en hebben de medewerkers zich zodanig ontwikkeld dat zij op een meer integrale wijze naar specifieke casuïstiek zijn gaan kijken. De samenwerking heeft geleid tot meer zicht op elkaars bevoegdheden, mogelijkheden maar ook onmogelijkheden. Meer (in)zicht op het werk in de keten en daardoor ook meer begrip en plezier in de samenwerking. De samenwerking tussen de landelijke en de lokale partners werd als zeer leerzaam en prettig ervaren.

2. De informatiedeling:

Het delen van de noodzakelijke informatie is eveneens zeer belangrijk geweest voor het slagen van het project. Hierdoor ontstaat een totaalbeeld en is het mogelijk om ongeregelde en misstanden snel op te sporen en daar slagvaardig op te anticiperen. Uiteraard werden de privacy regels bij de informatie-uitwisseling in acht genomen.

3. De integrale aanpak:

De integrale aanpak samen met het combineren van handhaving en zorg heeft een toegevoegde waarde. Door de bundeling van kennis, bevoegdheden, creativiteit en mogelijkheden kon effectiever en efficiënter worden opgetreden. Dit alles maakte het leveren van maatwerk op casusniveau mogelijk en werd de hulp geboden die nodig was voor een beter toekomstperspectief. De samenwerking met de partners uit de zorgketen en de woningverhuurder heeft duidelijk tot een meerwaarde geleid. Enkele malen heeft de aanpak tot een doorbraak geleid en is tegenwerking omgebogen naar medewerking.

Dit geeft aan dat het verbinden van handhaven en zorg of andersom problemen kan voorkomen, een doorbraak kan forceren maar bovenal dat beide disciplines complementair aan elkaar zijn.

4. De professionals in het project:

Ook dit project heeft laten zien dat succes voor een groot gedeelte afhankelijk is van de personen die aan het projectteam deelnemen. Het valt of staat nu eenmaal met de bereidheid, inzet, enthousiasme, ervaring en leergierigheid van de teamleden zelf. Daarbij is tevens gebleken dat de begeleiding en steun vanuit de organisaties aan alle projectteamleden van groot belang is.

5. Uitbreiding netwerk:

Het netwerk van de teamleden is door de samenwerking vergroot. Hierdoor worden de lijnen korter waardoor slagvaardiger kan worden gehandeld en meer informatie bekend is die benodigd blijkt te

zijn.

5.2 Risicofactoren

1. Omschrijving probleemstelling

Het is van evident belang dat alle deelnemende partijen de vastgestelde probleemstelling bij de start van het project kunnen onderschrijven.

2. Gezamenlijk belang en prioritering project

Het belang van het project is niet voor iedere instantie gelijk. Elke instantie of afdeling binnen een gemeente heeft een eigen (financieel) belang. Het maatschappelijk belang staat niet altijd voorop. Door de (project) teamleden werd het gezamenlijk doel vooropgesteld en werd het belang van de organisatie of afdeling van de gemeente, indien nodig, ondergeschikt gemaakt.

3. Ivt module

In dit project werd door omstandigheden geen gebruik gemaakt van de Interventieteam module. Dit is als een gemis ervaren. Dit systeem is weliswaar bewerkelijk, maar levert goede en eenduidige managementinformatie.

4. Inzet politie

De politie heeft niet deelgenomen aan dit project in het kader van informatiedeling en verrijking. Met het oog op het behalen van optimale resultaten, is dit door alle deelnemende partners als ongewenst ervaren.

5.3 Eindconclusie

De kwaliteit van de leefbaarheid in de samenleving en het gevoel van veiligheid is een belangrijk speerpunt voor de gemeente Capelle aan den IJssel. Bovendien is het voor de gemeente van groot belang te zorgen voor een samenleving, waarin enerzijds de zelfredzaamheid en anderzijds de onderlinge samenhang groot is. Het project heeft hieraan bijgedragen, maar De Hoekenbuurt heeft ons geleerd dat de anonimiteit waarin veel burgers leven, een voortdurend punt van aandacht blijft.

De integrale aanpak en de goede samenwerking tussen gemeente en externe partners worden door de projectteamleden als zeer positief ervaren. De resultaten hadden nooit kunnen worden bereikt als de deelnemende organisaties solistisch waren opgetreden. De goede samenwerking is mogelijk geweest doordat de probleemstelling helder is gemaakt tijdens de voorbereidende fase.

We mogen stellen dat een juiste probleemstelling een noodzakelijke voorwaarde is voor goede samenwerking. De ervaringen maken duidelijk dat op het gebied van integraal samenwerken allerlei kansen liggen om te komen tot effectievere en efficiëntere werkmethoden en daaruit voortvloeiende resultaten.

Om het bereikte niveau te kunnen handhaven is het van belang dat de ingezette koers wordt voortgezet. Het borgen van de resultaten op gemeentelijk niveau lijkt hiermee van essentieel belang. De oprichting van het CIT (Capels Interventieteam) per 1 januari 2017 zal hieraan zeker een positieve

bijdrage kunnen gaan leveren. Partners, zowel gemeentelijk als landelijk, publiek en privaat zullen verzocht worden een bijdrage te leveren aan dit team. Zij kunnen dan zelf de afweging maken of zij, gelet op aard ernst en omvang, en eigen belang, zullen aansluiten bij het CIT.